

Zespół Szkół Nr 1 im. Stanisława Staszica w Olkuszu

Mistrz i uczeń

*„ Stanisław Bac - wychowawca młodzieży.
Wspaniały organizator i nieustrudzony działacz”.*

Opiekun Małgorzata Żurek

2013

Spis treści:

1. Wstęp

2. Dzieciństwo i lata szkolne.

3. Pobyt w Olkuszu 1915-1925

- pełnienie funkcji Dyrektora Szkoły Rzemieślniczej,*
- udział w walkach o Lwów,*
- działalność publicystyczna,*
- działalność społecznikowska,*
- zaangażowanie w tworzenie jednostek Straży Pożarnej,*
- odbudowa Kopca Kościuszki*

4. Dalsze losy Profesora, dorobek naukowy.

Stanisław Bac

urodzony 21.12. 1887 - zmarł 30.05.1970

*Pierwszy Polak , który został Dyrektorem naszej Szkoły,
późniejszy Profesor Politechniki Wrocławskiej*

Ojczyzna – Nauka - Cnota

Hasło filaretów umieszczone na ramionach dawnej lilijki Związku Harcerstwa Polskiego było mottem życia Stanisława Baca.

Często się na nie powoływał i tego właśnie uczył swoich wychowanków.

Był mistrzem słowa, a pisał z jeszcze większą lekkością. Był przy tym człowiekiem skromnym, dobrym, wyjątkowo zdolnym i nad wyraz pracowitym.

Te właśnie cechy Profesora zdecydowały, że postanowiliśmy przybliżyć Jego sylwetkę. Człowiek pod każdym względem niezwykły. Dobrze znany z czasów wrocławskich, natomiast według nas niedoceniony jak chodzi o okres pobytu, pracy i działalności w naszym mieście.

Lista dokonań Stanisława Baca jest długa i wydaje się nie mieć końca:

Prof. dr h.c. Stanisław Bac absolwent Wydziału Inżynierii Wodnej we Lwowie i absolwent Wydziału Rolniczego w Dublanach, Dyrektor Szkoły Rzemieślniczej w Olkuszu, adiunkt Politechniki Lwowskiej, pierwszy kierownik Katedry Melioracji i Inżynierii Rolnej (1946-1956), twórca Wydziału Melioracji Wodnych w Wyższej Szkole Rolniczej we Wrocławiu i jego pierwszy dziekan (1951-1954), przewodniczący Komitetu Melioracji, Łąkarstwa i Torfoznawstwa PAN (1959-1968), członek rzeczywisty Polskiej Akademii Nauk (od 1961 r.), doktor honoris causa Wyższej Szkoły Rolniczej we Wrocławiu (1962r.).

Był wzorem do naśladowania pod każdym względem. Zostawił trwały ślad w różnych dziedzinach wiedzy. Zawsze zajmował się problemami nadzwyczaj trudnymi, które umiejętnie rozwiązywał.

Starsze pokolenie ceni go za wybitną działalność w dziele odzyskania przez Polskę niepodległości. Z tego tytułu zostawił trwały ślad w sercach Polaków.

Dzieciństwo
i
lata szkolne

Stanisław Bac był synem Marii i Kazimierza Baców.

Urodził się 30 marca 1887 r. w Kazimierzy Wielkiej w powiecie pińczowskim na Kielecczyźnie, w rodzinie robotniczo-inteligenckiej.

Szkołę Podstawową ukończył w 1898 r. w Proszowicach w byłym zaborze rosyjskim, dalszą naukę kontynuował w Galicji.

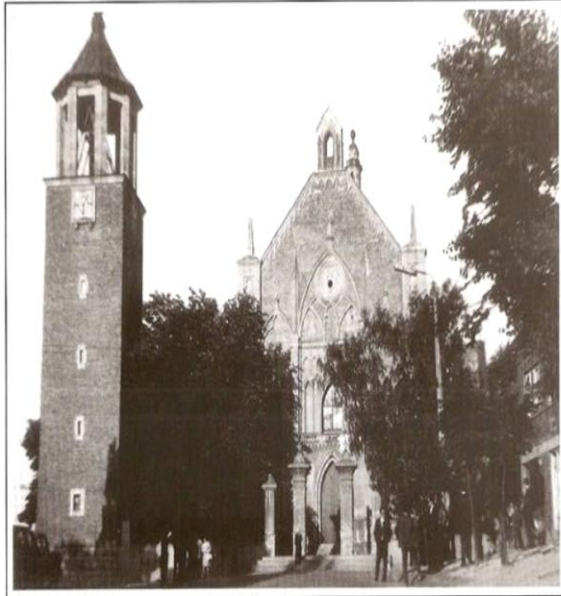

Szkoła Elementarna w Proszowicach

Z domu rodzinnego i ze szkół galicyjskich wyniósł pracowitość, systematyczność i wielki szacunek do ludzi pracy.

PROSZOWICE NA STAREJ FOTOGRAFII
CZĘŚĆ I: RYNEK I OKOLICE

Widok na Kościół od strony Małego Ryneku w latach 50 tych XX wieku

PROSZOWICE NA FOTOGRAFIACH
CZĘŚĆ II: RYNEK, NIEISTNIEJĄCE DOMY

Rynek z pomnikiem poświęconym Romkowi z końca lat czterdziestych XX wieku

Urodził się w czasach niewoli i jak większość ówczesnej młodzieży od najmłodszych lat związany był z ruchem niepodległościowym.

Dużą rolę w dziele uzyskania przez Polskę niepodległości odegrały Drużyny Bartoszone, które zawsze łączone są z nazwiskiem prof. dr Stanisława Baca seniora, który od momentu wstąpienia (9 lipca 1908 r.) aż do zaprzestania ich działalności (31 lipca 1914 r.) był członkiem ich Rady Naczelnej. W imieniu Rady sprawował kilka ważnych funkcji: początkowo kierownik sekcji organizacyjnej i komisarz chorągwi lwowskiej, potem zastępca naczelnika głównego, i od 1 listopada 1912 r. – naczelnik główny, którą to funkcję sprawował aż do 31 lipca 1914 r., czyli daty połączenia się Drużyn z Legionem Wschodnim.

Stanisław Bac studia odbył we Lwowie. W 1911 r. uzyskał absolutorium na Wydziale Inżynierii Wodnej tamtejszej Politechniki.

W 1912 r. przyjął stanowisko asystenta w Katedrze Inżynierii Wiejskiej Akademii Rolniczej w Dublanach, gdzie jednocześnie podjął studia rolnicze.

ABSOLWENCI AKADEMII w DUBLANACH

- Franciszek Abgarowicz - profesor SGGW i dyrektor Instytutu Zootechniki
- Stefan Alexandrowicz - profesor WSR w Poznaniu, członek PAN
- **Stanisław Bac - profesor WSR we Wrocławiu, członek PAN**
- Józef Ciemnodoński - dyrektor Lwowskiej Izby Rolniczej
- Władysław Czaykowski - profesor WSR w Szczecinie
- Bogdan Dobrzański - profesor WSR w Lublinie i rektor tej uczelni, członek PAN
- Władysław Herman - profesor SGGW
- Stanisław Jełowicki - profesor WSR w Krakowie
- Czesław Kanafojski - profesor SGGW, członek PAN
- Jan Kielanowski - profesor SGGW, dyrektor Instytutu Fizjologii i Żywienia Zwierząt PAN w Jabłonie, członek PAN
- Aleksander Martyniak - profesor WSR w Olsztynie
- Jan Mazarski - profesor WSR w Szczecinie
- Kazimierz Miczyński - profesor WSR w Krakowie
- Arkadiusz Musierowicz - profesor SGGW, członek PAN
- Włodzimierz Puchalski - fotografik
- Henryk Romanowski - profesor WSR w Lublinie
- Adam Skoczylas - profesor SGGW
- Wanda Szczypuła - profesor Politechniki w Gdańsku
- Bolesław Świętochowski - profesor WSR we Wrocławiu, członek PAN
- Aleksander Tychowski - profesor WSR we Wrocławiu
- Dominik Witke-Jeżewski - kolekcjoner i mecenas sztuki
- Emil Wollman - profesor WSR we Wrocławiu
- Adam Wondrausz - profesor WSR w Lublinie
- Michał Wójcicki - profesor WSR w Krakowie
- Maria Wszelaczyńska - profesor Akademii Medycznej w Gdańsku

Dwa lata później (grudzień 1914 r.), już w czasie I wojny światowej, w przerwie w walkach na froncie, zdał egzamin dyplomowy na Politechnice Lwowskiej (tzw. drugi egzamin państwowy).

Pobyty w Olkuszach
1915 - 1925

Do Olkusza Stanisław Bac przyjechał w 1915 roku.

Przez pierwszy rok pracował przy budowie dróg w Olkuszu.

fotopolska.eu/zdjecia/m2231,Olkusz.html?zdjeciaOd=1900...1918...

W 1916 roku Stanisław Bac został Dyrektorem ówczesnej Szkoły Rzemieślniczej.

Fot., Archiwum szkolne

*Dyrektor Bac umiał dobrać sobie pracowników, tak było w przypadku nauczyciela rysunku **Władysława Turbasa**. Był on artystą, rzeźbiarzem, grafikiem.*

Aleksander Machnicki powiedział o nim: „Jeżeli nie był wielkim artystą, to w każdym razie bardzo blisko otarł się o wielką sztukę.”

Właśnie Władysławowi Turbasowi dyrektor polecił wykonać projekt sztandaru szkoły, który zgodnie z jego projektem został wykonany. Po jednej stronie widnieje wizerunek Matki Boskiej Częstochowskiej, zaś po drugiej Orzeł w Koronie.

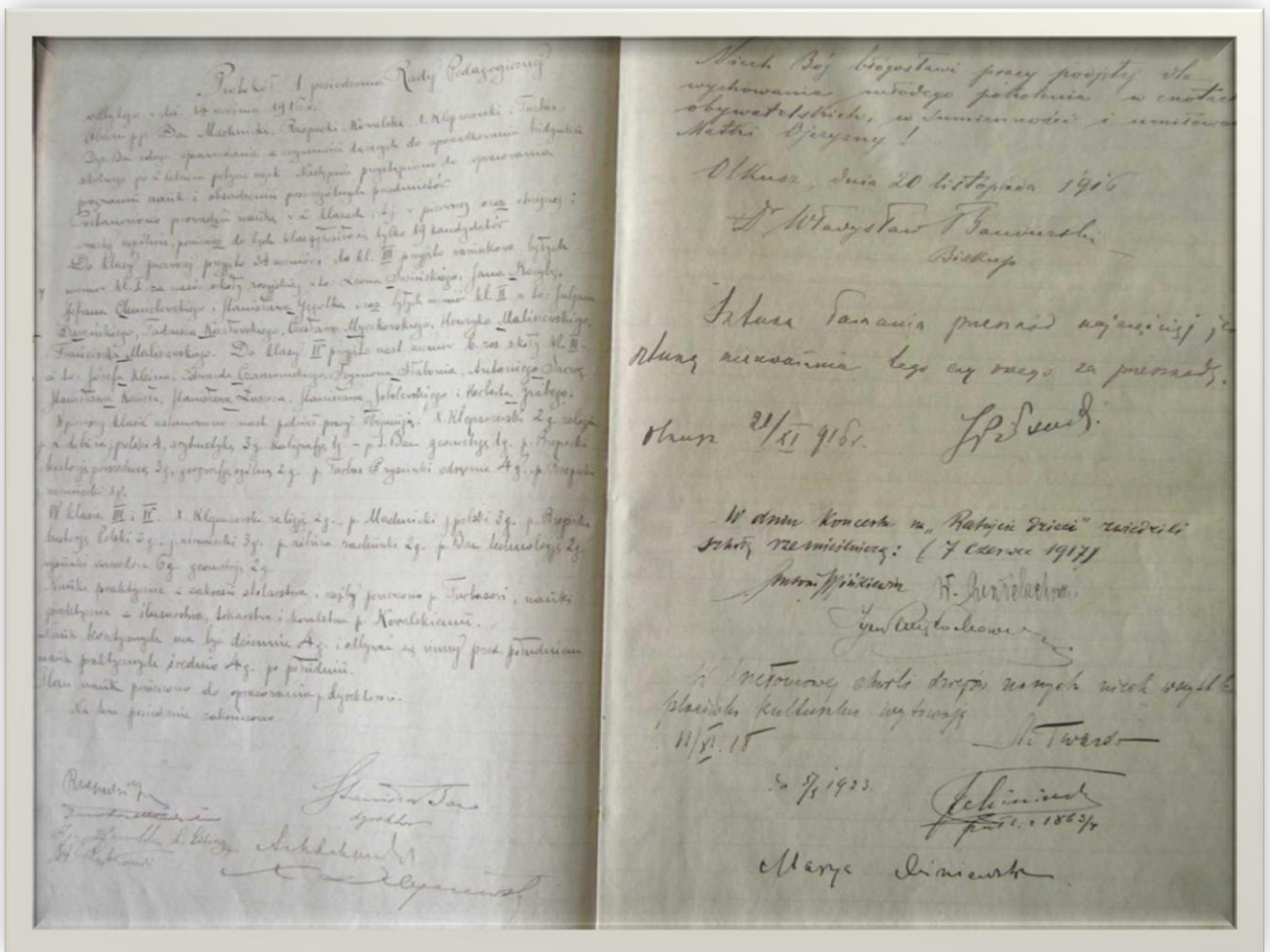
Sztandar był zawsze eksponowany na zdjęciach grona i młodzieży szkoły, a dziś znajduje się w zbiorach Szkolnej Izby Pamięci.

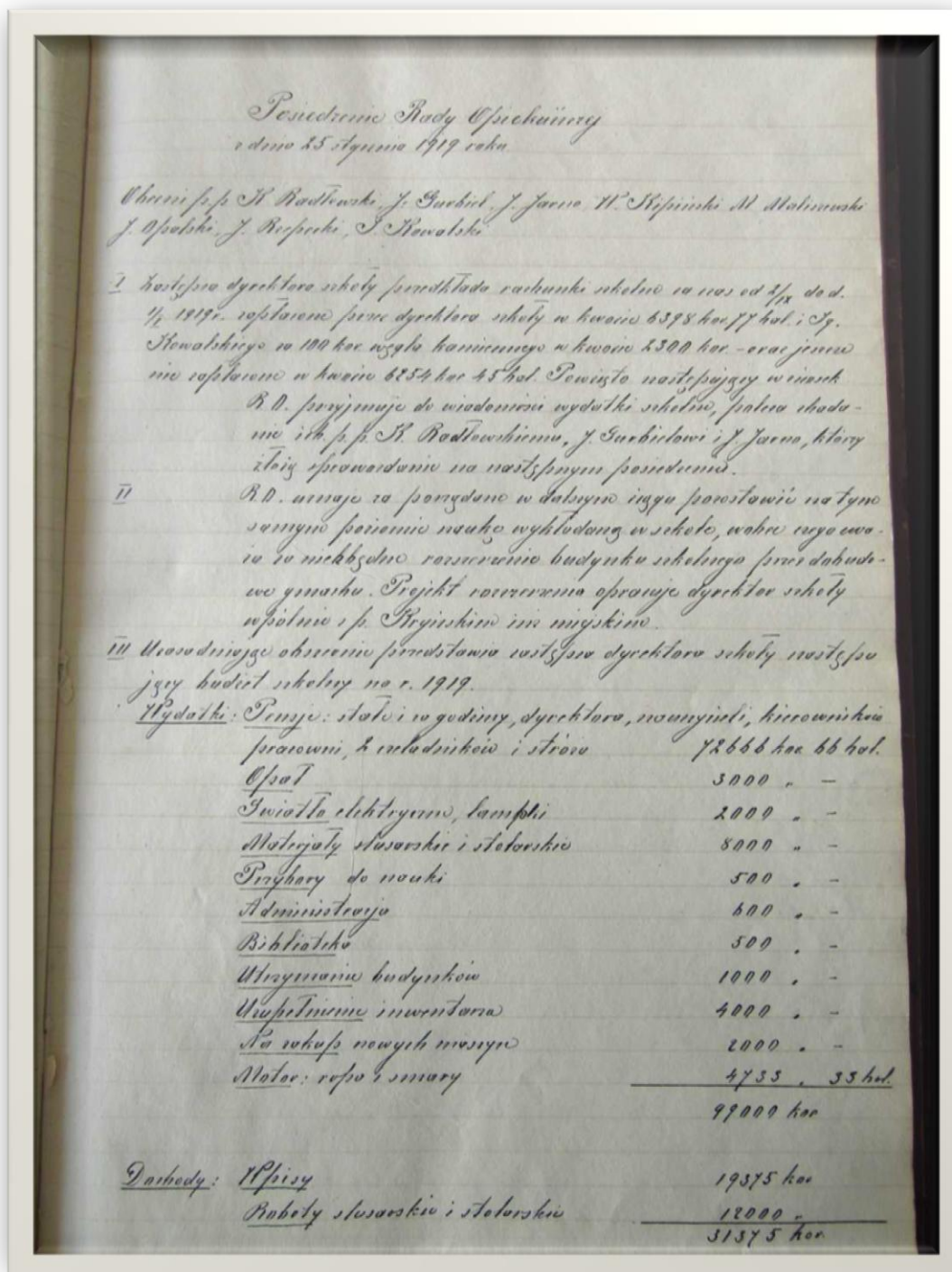
Fot., Archiwum szkolne

Przed pierwszym Dyrektorem Polakiem stanął ogrom prac do wykonania. Szkoła rozwijała się prężnie.

Pierwszy Protokół potwierdza, że Dyrektor rozpoczął swoje urzędowanie od przeprowadzenia remontu budynku, w którym przez dwa lata stacjonowały wojska austriackie. Drugim ważnym zadaniem było opracowanie programów nauczania i zatrudnienie nauczycieli. Naukę rozpoczęło 34 nowych uczniów oraz uczniowie, którzy nie ukończyli szkoły w latach poprzednich.

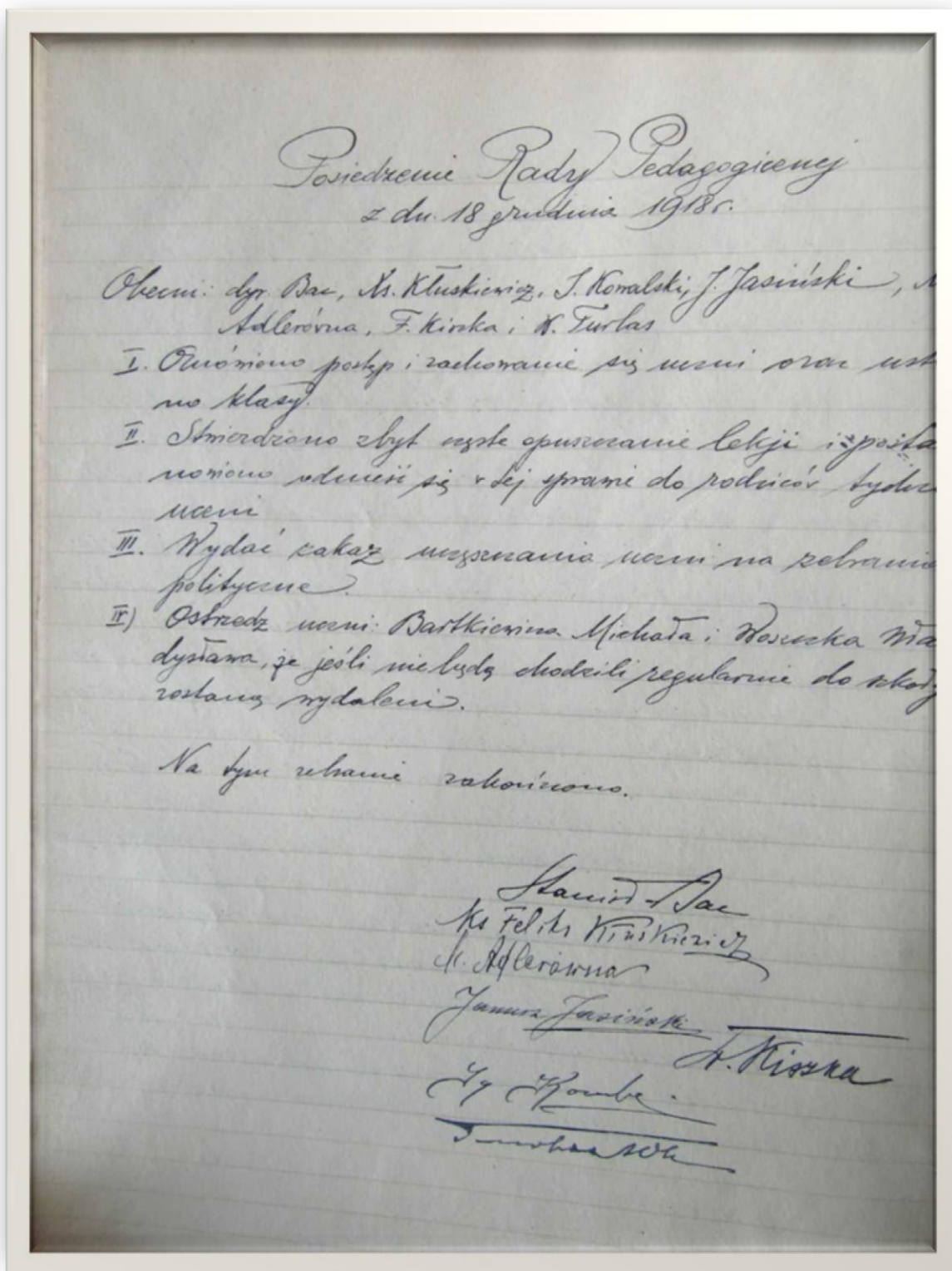

Analiza dokumentów posiedzeń Rady Pedagogicznej pokazuje, że w Szkole istniała również Rada Opiekuńcza, która może być odpowiednikiem dzisiejszego komitetu rodzicielskiego.

Fot., Archiwum szkolne

Na posiedzeniach Rady Pedagogicznej omawiano wszelkie problemy, na przykład wydano uczniom zakaz uczęszczania na zebrania polityczne podczas lekcji.

Już w 1917 roku wypuszczono pierwszych absolwentów - rzemieślników.

Fot., Archiwum szkolne

Dyrektor Bac wykladał maszynoznawstwo. Dał się poznać jako wspaniały organizator nie tylko zajęć dydaktycznych, ale również wycieczek krajoznawczych.

19 stycznia 1922 roku dzięki staraniom Dyrektora Baca Szkoła została upaństwowiona.

Nadano jej nazwę Państwowa Szkoła Rzemieślniczo - Przemysłowa.

Protokół powizytacyjny potwierdza wzorowe prowadzenie Szkoły przez Dyrektora Baca w latach 1916-1922.

Pełnił funkcję jej Dyrektora do 1925 roku, z przerwą 1918 -1920 spowodowaną wcieleniem go do wojska polskiego.

Po wojnie wrócił do Olkusza w stopniu kapitana, z Krzyżem Walecznych.

Tu na nowo zaangażował się w działalność organizatorską Szkoły, pedagogiczną, wychowawczą młodzieży i społeczną.

Rok 1916 zapisał się w historii Szkoły szczególnie, także ze względu na wizytę dwóch wybitnych osobistości.

20 listopada 1916 w jej szacownych murach gościli: ówczesny wódz Legionów Polskich - Józef Piłsudski oraz ksiądz doktor biskup Władysław Bandurski .

Fot., Archiwum szkolne

Obydwaj dostojnicy dokonali wpisów do Księgi Protokołów Rady Pedagogicznej.

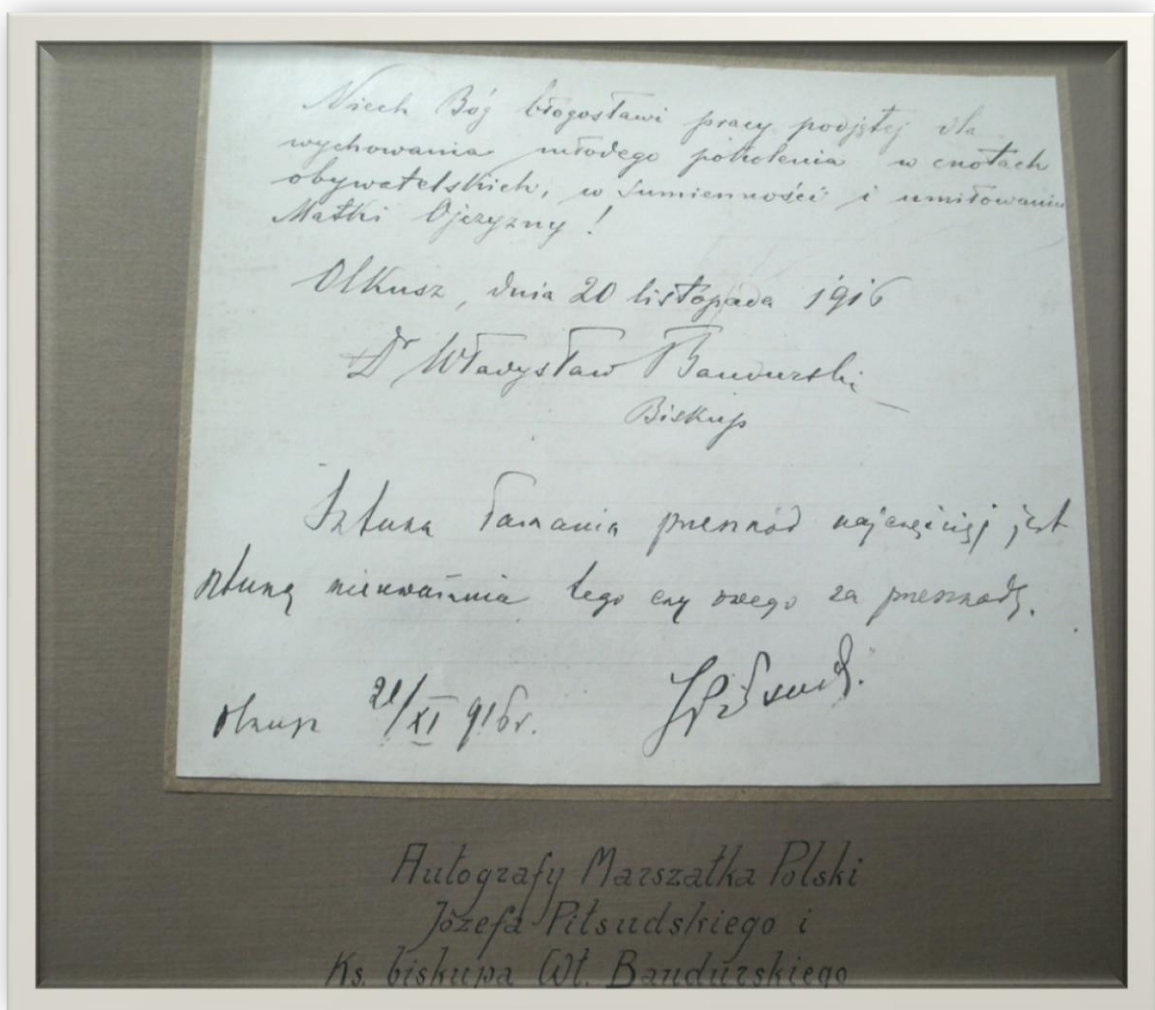
Brzmiały one następująco:

**„Sztuka łamania przeszkód najczęściej jest sztuką
nieuważania tego czy owego za przeszkodę”**

Józef Piłsudski

**„Niech Bóg błogosławi pracy podjętej dla wychowania młodego pokolenia w
cnotach obywatelskich, w sumienności i umiłowaniu Matki Ojczyzny”**

Ks. Władysław Bandurski Biskup

Wychowawca młodzieży. Wspaniały organizator i nieustrudzony działacz.

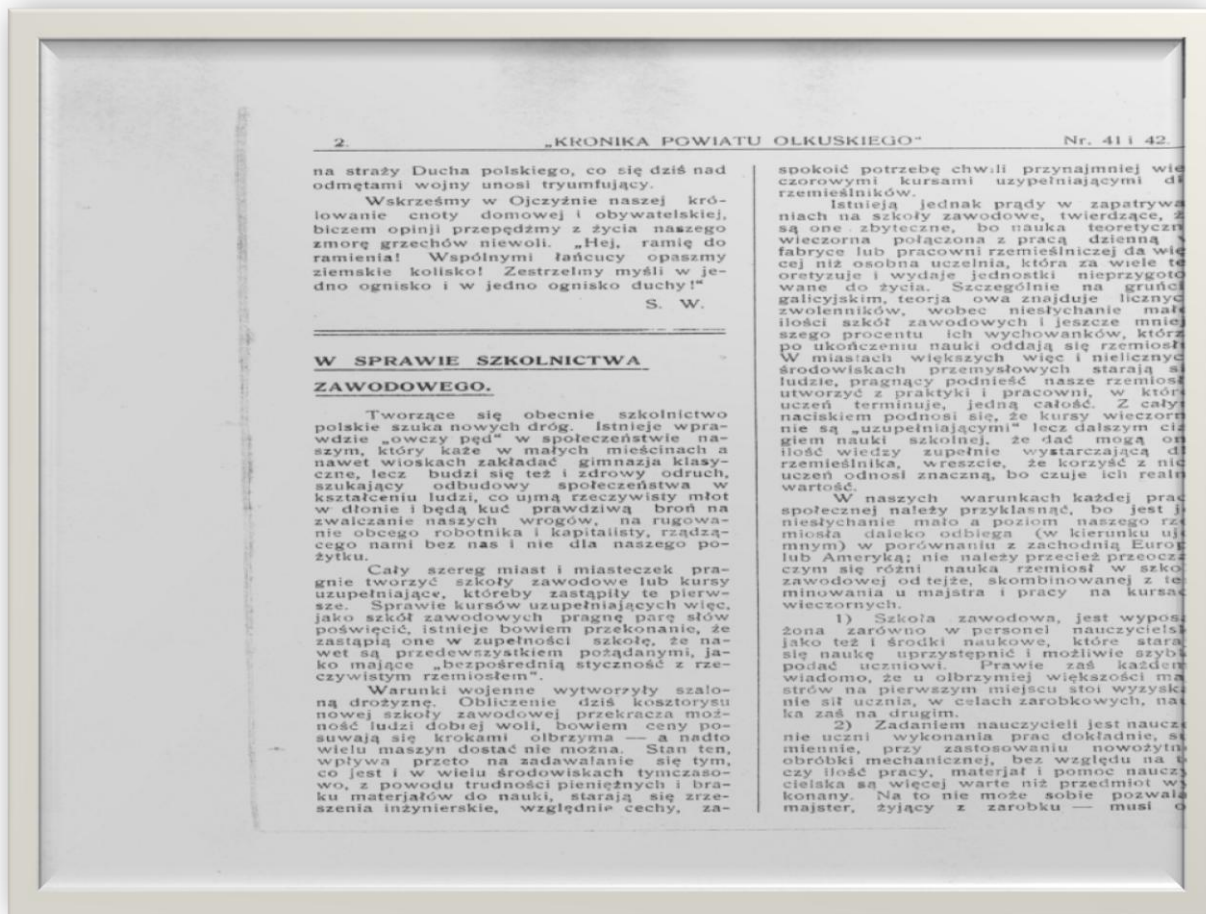
Doskonały mówca, to również jedna z licznych cech i zalet Profesora.

Gdy zwracał się do swoich wychowanków w 1959 roku mówił:

„O cnocie mówi się dzisiaj najmniej. Ma o nią dbać prokurator i Milicja, a ja bym pragnął byście byli ludźmi o czystych rękach i nieskazitelnym postępowaniu, byście umieli oprzeć się łatwiznie w poprawie bytu przez nadużycia, byście mieli odwagę występować przeciwko temu co jest sprzeczne z cnotą. Wiem, że jest to ciężka droga, wymagająca ofiar i poświęceń, - jak walka frontowa - ale ona tylko wiedzie do spokoju sumienia i zyskuje przyjaźń wśród pracowników - a ojczyźnie daje pożytek.”

Trzeba również wspomnieć o działalności publicystycznej Stanisława Baca.

Był on nie tylko jednym z założycieli i wydawców „Kroniki Powiatu Olkuskiego”, ale również jednym z autorów licznych artykułów.

Archiwum, Muzeum Regionalne w Olkuszu

Szkoła wielokrotnie brała udział w wystawach rzemieślniczo- przemysłowych.

To jeden z przyznanych jej dyplomów uznania.

Fot., Archiwum szkolne

Stanisław Bac inżynier mechanik, urodzony działacz i społecznik.

Angażował się w wiele spraw, które zawsze doprowadzał do końca. Można śmiało stwierdzić, że praca zawodowa i działalność społeczna dostarczały mu niebywalej siły i radości.

Był niezwykle zdyscyplinowany, a jednocześnie posiadał dystans do siebie i tego co robił.

Bardzo duże zasługi ma Stanisław Bac w tworzeniu jednostek Straży Pożarnych w powiecie olkuskim.

Stanisław Bac ur. 30.03.1884 zm. 30.05.1970 r.

Inżynier mechanik, dyrektor Szkoły Przemysłowej w Olkuszu, późniejszy długoletni profesor, zastępca dziekana naukowego - dekan Uniwersytetu Wrocławskiego. Gorący patriota, niezmordowany działacz społeczny i niepodległościowy. Wielki pedagog i wychowawca młodzieży. Jego postać była widoczna nie tylko w szkole, był tam gdzie potrzebne było ciepłe słowo i pomoc materialna. Od początku swojej działalności w Olkuszu jest członkiem i działaczem Olkuskiej Ochotniczej Straży Ogniowej. W 1917 roku organizuje wraz z innymi Oddział Olkuski Miechowski Lwiarzku Florianuskiego i jest członkiem jego zarządu. W latach 1917-1918 organizuje nowe jednostki Straży Pożarnych w powiecie Olkusz jako organizację do walki z pożarem a także jako placówki konspiracyjnego działania w walce o wolność Polski. Jego staraniem zostaje wydawana "Kronika Powiatu Olkuskiego", której jest naczelnym redaktorem. Wychodzi ona 1-go, 15-go każdego miesiąca. Odtwarza wrota i żywo bijące życie miasta i powiatu, uczyta pracownicy i walczące, budzi patriotyzm i wiarę we własne siły.

*Stanisław Bac przyczynił się również do odbudowy Kopca Kościuszki, zniszczonego po Powstaniu Styczniowym przez wojska carskie. **Z Jego inicjatywy Olkuski Komitet Obchodów 100 rocznicy śmierci T. Kościuszki postanowił wznieść nowy kopiec.** Wówczas cierniowy wieniec na krzyżu opatrzono datami: 1794, 1817, 1863, 1917.*

Dyrektor nie tylko był pomysłodawcą wzniesienia kopca, ale od razu przestąpił z młodzieżą do realizacji .

„Od wiosny 1917 roku kiedy to inż. Bac ze Szkołą Rzemieślniczą zatoczył wielki obwód i wytyczył dokładnie palikami, co dzień dudniły tam taczki, skrzybotwały na kamienistym wzgórzu kilofy, łopaty i kopiec po malutku wznosił się w górę.

Pracowano tak do jesieni. Pracowały nawet panie z Ligii Kobiet i radni miasta z burmistrzem Radłowskim i p. Gurbielem na czele, by zdążyć na setną rocznicę śmierci wodza narodu.”

Relacja Inocentego Libury

Na odsłonięciu Kopca Dyrektor w swojej przemowie powiedział:

„Dziś My synowie i wnuki Tych co zginęli w katordze Sybiru - wnosimy na nowo pamiątkę zdeptaną przez najeźdźców ...Ślubujemy Polsce ofiarną służbę”

W 1918 roku Stanisław Bac został powołany do Wojska Polskiego.

Walczył w obronie Lwowa.

W roku 1919 został odznaczony Krzyżem Walecznych.

ab Naczelnej Komendy W.P. zdjęty przed gmachem Sejmu
niem 22. XI. 1918 r. L. Gluziński, Dajczak, Bac, Selzer,
ski, Kmita, komendant Maczyński, Ajdukiewicz, Jakubski,
jbaum, Borkowski, Browiński, de Laveaux, Pieracki, Wę-
grzynowski, Garbień, Rak (Rechowicz).

L'Etat-Major du Commandement en chef de l'Armée Polonaise
photographié devant le palais de la Diète le 22. XI. 1918. L.
Gluziński, Dajczak, Bac, Selzer, Niski, Kmita, le comman-
dant Maczyński, Ajdukiewicz, Jakubski, Mejbaum, Borkowski,
Browiński, de Laveaux, Pieracki, Węgrzynowski, Garbień, Rak

The General-Staff of the Supreme Command of the Po-
lish Army. Photo, taken before the House of the Diet on the 22
Oct. 1918. L. Gluziński, Dajczak, Bac, Selzer, Niski, Kom-
mander Maczyński, Ajdukiewicz, Jakubski, Mejbaum, I-
kowiński, Browiński, de Laveaux, Pieracki, Węgrzynowski, G-

http://fotohistoria.pl/main.php?g2_itemId=280822

*Potwierdzenie udziału Stanisława Baca w obronie Lwowa w publikacji
Zdzisława Antoniego Lubicza Ojrzyńskiego:*

***„Mortui sunt ut liberi vivamus Bohaterom Narodowym w hołdzie Lwów,
wschodni bastion Rzeczypospolitej.”***

*„W dniu 31 października 1918 r. Rusini mieli we Lwowie do dyspozycji około 5 tys. żołnierzy narodowości ruskiej. Formacje te, zakwaterowane były w koszarach przy ulicach św. Piotra i Pawła, Jabłonowskich i Zyblikiewicza oraz w koszarach Ferdynanda przy ulicy Gródeckiej. Polaków służących w tych oddziałach austriacka komenda za sprawą Rusinów zawczasu usunęła - dotyczyło to przede wszystkim oficerów. Pułki rusińskie, będące dotąd integralną częścią wojsk austriackich - zajęły wszystkie ważne posterunki i punkty strategiczne Miasta, jak dworce kolejowe, gmach sejmu, namiestnictwo, urzędy pocztowe i telegrafy. Na odbytych przed południem 1 listopada zebraniach przedstawicieli organizacji politycznych i wojskowych: Polskiej Organizacji Wojskowej (POW), Polskiego Korpusu Posiłkowego (PKP) i Polskich Kadr Wojskowych (PKW) powołano sztab Naczelnej Obrony Lwowa, na którego czele stanął komendant Polskich Kadr Wojskowych - nauczyciel gimnazjalny kpt. Czesław Mączyński. Sztab liczył 25 osób. **Szefem sztabu został dr inż. Stanisław Bać- późniejszy profesor Akademii Rolniczej we Wrocławiu.** Funkcje szefa Służby Sanitarnej objął dr med. Lesław Węgrzynowski, późniejszy profesor i kierownik Kliniki Gruźlicy we Wrocławiu. W dniu 4 listopada ogłoszono mobilizację polskich mieszkańców - mężczyzn od 17 do 35 roku życia.”*

oraz w artykule Artura Leinwalda „**Obrona Lwowa w listopadzie 1918**”,
Rocznik lwowski.

„W skład Naczelnej Komendy Obrony Lwowa weszli przedstawiciele PKW i POW, w tym również cywile lub wojskowi nie mający doświadczenia bojowego. Komendant kpt. Mączyński w pierwszych dniach listopada zajmował się głównie sprawami politycznymi. Zastępcą komendanta, a następnie I szefem sztabu został por. Stanisław Łapiński-Nilski; dość dziwne Stanowisko II szefa sztabu objął por. dr Antoni Jakubski. Poszczególnymi działami kierowali: organizacyjnym - por. Wiesław Sokołowski, operacyjnym - ppor. Aleksander Rutkowski, wywiadowczym - kpt. Julian Stasiniewicz, uzbrojenia - inż. Stanisław Bać, technicznym - kpt. Tadeusz Kudelski, sanitarnym -por. lek. Lesław Węgrzynowski, politycznym - inż. Stanisław Widomski. Por. Ludwik de Laveaux był oficerem do specjalnych poruczeń. Komendantem kompanii sztabowej był sierż. podchor. Mieczysław Selzer-Sieleski.”

Za przykładem Dyrektora poszli uczniowie Szkoły

30. 10. 1918 młodzież szkoły wstąpiła w szeregi V Baonu Strzelców Olkuskich im. płk. Francesco Nullo. W połowie stycznia Baon wyruszył aby dołączyć do obrońców Lwowa.

Wykaz uczniów Miejskiej Szkoły Rzemieślniczej, którzy uczestniczyli w walkach o Lwów:

Z klasy I: Edmund Domicz, Antoni Gniewczyński, Bolesław Kwiatkowski, Henryk Piotrowski, Władysław Kiszka.

Z klasy II: Józef Cieślik, Ludwik Kalisz, Jakub Krawiec, Michał Lutyński, Michał Śliwicki, Józef Sośnierz, Władysław Woszczek.

Z klasy III: Michał Bartkiewicz, Szczepan Gorajczyk, Jakub Kiszka, Władysław Kulesza, Dydak Malinowski, Wacław Marczewski, Michał Okrajni, Franciszek Sadowski, Jan Skubis, Apoloniusz Strzelecki, Piotr Szybowski, Aleksander Żelawski, Zygfryd Kasprzyk.

Tak o uczestnikach walk pisał Stanisław Bac w roku 1920

„Zna młodzież naszą dziś wiele ziem Polskich. Nie jedna kropla krwi serdecznej użyżniła ziemię piastowską, niemało potu, pracy spłynęło z naszej młodzieży dla wspólnej sprawy. Dziś wielu z wymienionych młodzieńców powróciło alby kończyć naukę szkolną. Mamy weteranów z Baonu Olkuskiego, z Ułanów Krechowieckich, z pancerki „Gromobój”, z bojowych drużyn harcerek P.A.P. i P.A.C. – słowem ze wszystkich rodzajów broni. Część z nich walczy dalej na froncie, a tym co polegli, cicho się Polska śni.”

*Dalsze losy Profesora,
dorobek naukowy.*

Pracę naukową rozpoczął Stanisław Bac w Dublinach i kontynuował ją do końca życia.

Początkowo pracował w zakładzie Uprawy Torfowisk pod Sarnami, Biurze Melioracji Polesia, w Państwowym Instytucie Naukowym Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach.

Stopień doktora nauk technicznych Stanisław Bac uzyskał w 1928 roku na Wydziale Inżynierii Wodnej Politechniki Warszawskiej.

Habilitował się w 1933 roku w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

W 1944 roku uzyskał tytuł profesora zwyczajnego.

Profesor był również wspaniałym dydaktykiem i wychowawcą młodzieży akademickiej. Kształceniem i wychowywaniem młodzieży zajmował się już w czasie pierwszej wojny światowej i w okresie międzywojennym. W okresie okupacji niemieckiej, wspólnie z kilkoma innymi kolegami z PINGW Puławach, usiłował utworzyć podziemny uniwersytet. W okresie powojennym wykształcił setki magistrantów. Wielu z nich uzyskało później stopnie i tytuły naukowe.. Był bardzo lubiany przez studentów, którzy licznie i chętnie przychodzili na jego wykłady. Wg ich relacji wykladał niezwykle kompetentnie i bardzo ciekawie.

Był człowiekiem otwartym, młodzi pracownicy zwracali się do niego Tata, a On do nich Dzieci. Nigdy nie odmawiał pomocy. Dopinguował swoich młodszych kolegów do podnoszenia kwalifikacji.

Z chwilą utworzenia Wyższej Szkoły Rolnej we Wrocławiu, kierował pracą Katedry Melioracji Rolnych i Leśnych.

W 1951 roku jako pierwszy dziekan zorganizował pierwszy Wydział Melioracji Wodnych.

Stopień doktora nauk technicznych Stanisław Bac uzyskał w 1928 roku na Wydziale Inżynierii Wodnej Politechniki Warszawskiej.

Habilitował się w 1933 roku w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

W 1944 roku uzyskał tytuł profesora zwyczajnego.

W 1958 roku został członkiem korespondencyjnym, a w 1961 roku członkiem Polskiej Akademii Nauk.

ŹRÓDŁA:

Archiwum Szkoły

ilkus.pl/olkusz,1,ida,897.html

www.aqua.ar.wroc.pl/skneliorantow/wyjazdy/lviv.html